

Černý potok – Bruntál

Výustní objekt kanalizace v rámci výstavby Zimního stadionu

Objednatel:

AS PROJECT CZ s.r.o.

U Prostředního mlýna 128
393 01 Pelhřimov
Czech Republic

Zhotovitel:

Bohumír Lojkásek, doc., RNDr., CSc.

Korunní 74, 709 00 Ostrava – Mariánské Hory

Září 2020

ÚVOD

Biologický průzkum Černého potoka v zájmovém úseku byl proveden na základě požadavku objednatele ze dne 14. 9. 2020.

Jeho předmětem bylo zjištění druhové skladby živočichů, kteří jsou svým výskytem trvale nebo pravidelně vázáni na uvedený úsek potoka. Jedná se zejména o prověření přítomnosti jedinců zvláště chráněných druhů, kteří by mohli být během realizace záměru vystaveni fyzickému ohrožení a narušení svého stanoviště.

1. VYMEZENÍ ÚZEMÍ

Zájmovým územím pro provedení průzkumu byl 100 m dlouhý úsek Černého potoka v intravilánu města Bruntál se středem v ose pěší lávky, od níž se směrem po proudu v pravém břehu nachází lokalita zaústění dešťové kanalizace.

2. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ZÁMĚRU

Dešťové vody ze střechy objektu zimního stadionu SO 01 a zázemí sportovců - volejbal (SO 02) a zpevněných ploch budou svedeny jednotlivými trasami areálové dešťové kanalizace do vsakovacích objektů VSO. Dešťové vody ze zpevněných ploch budou před zaústěním do vsak. objektů vedeny přes odlučovače ropných látek (navrženy 2 ks), jež slouží jako zábrana úniku ropných látek do podloží. Dešťové vody jsou svedeny do vsakovacích objektů, kde bude docházet k postupnému zasakování. Současně je rozvodné potrubí vsakovacích objektů napojeno na jímku J1, kde bude osazen vortexový regulátor povoleného řízeného odtoku (3l/s). Vsakovací objekty jsou vybaveny bezpečnostními přepady. Za vsak. objekty navazuje areálová trasa, která je zaústěna do trasy dešťové kanalizace (plnicí funkce přípojky dešťové kanalizace). Tato nově navržená dešťová přípojka DN 300 je zaústěna do pravého břehu Černého potoka. Napojení bude provedeno přes výustní objekt VÚ.

V místě zaústění do potoka bude provedeno zpevnění pravého břehového svahu potoka a dna dlažbou z kamene do betonu. Zaústění bude provedeno pod úhlem cca 30° ve směru toku.

3. CHARAKTERISTIKA STANOVIŠTNÍCH PODMÍNEK

Černý potok v zájmovém úseku je souvisle upravený zejména v příčném profilu. Pravý i levý břeh jsou opevněny záhozovou patkou a kamennou rovnatinou o zrnitost na 500 kg, případně kolmou kamennou zdí nad lávkou pro pěší. Šířka omývané části koryta Černého potoka v zájmovém profilu činí 6 m. Struktura dnových sedimentů je různorodá. Štěrk a kameny o zrnitosti do 0,3 m jsou střídány

jemnými štěrky, písčinami i bahnými sedimenty s obsahem organického materiálu. Právě jemný hlinitopísčité substrát přiléhá k pravému břehu od lávky směrem po proudu do vzdálenosti 10 m, kde má být proveden zásah do břehu v souvislosti s vyústěním kanalizace a úprava kamenné rovnaniny na dlažbu. Úkrytová kapacita prostředí pro vodní živočichy je vysoká.

Jakost vody v zájmové lokalitě je velmi dobrá, avšak směrem po proudu v centru města se v korytě objevují zaústění odpadů, které jsou zdrojem organického znečištění vody. Z ekologického hlediska je koryto potoka přirozeným liniovým biocentrem s vhodnými podmínkami pro rozmnožování původních hydrobiontů, včetně mihulí a ryb.

4. METODICKÉ POZNÁMKY

S ohledem na charakter záměru byl zoologický průzkum zaměřen pouze na vodní živočichy. Druhová skladba ichtyofauny, včetně mihulí, byla zjišťována elektrolovným zařízením. Vzhledem ke skutečnosti, že Černý potok je v obou směrech podélného profilu potoka od zájmové lokality dlouhodobě osídlen mihulí potoční, byl průzkum přednostně zaměřen na zjištění její případné přítomnosti.

5. VÝSLEDKY ZOOLOGICKÉHO PRŮZKUMU

Raci

V posuzovaném úseku během průzkumu nebyl potvrzen výskyt raka říčního (*Astacus astacus*), ač ve výše položených úsecích potoka byl jeho výskyt v minulosti opakovaně zjištěn.

Mihulovci

Přímo v úseku o délce do 12 m směrem po proudu od lávky pro pěší byl u pravého břehu zaznamenán výskyt larválních jedinců mihule potoční (*Lampetra planeri*) (obrázek s červenou šipkou na titulní straně). Jedinci tohoto druhu se v korytě potoka objevují prakticky v celém podélném profilu potoka v intravilánu města nad jeho centrem.

Ryby

Během průzkumu bylo zjištěno, že zájmový úsek je zarybněn málo početným a druhově chudým společenstvem ryb.

Provedeným průzkumem byla potvrzena přítomnost 2 druhů ryb. Konkrétně se jednalo o několik juvenilních jedinců pstruha obecného (*Salmo trutta*) a stěvlí potoční (*Phoxinus phoxinus*), která je hojnější než pstruh, ale její početnost je rovněž

relativně nízká, avšak její populace vykazuje dlouhodobě přirozenou věkovou strukturu.

Obojživelníci, plazi

Zájmový úsek Černého potoka není vhodným biotopem trvalého výskytu pro obojživelníky a semiakvetické plazy. Jedná se zejména o břehovou část a navazující urbanizované prostředí, které těmto skupinám obratlovců neskýtá vhodné prostředí. S ohledem na potravní nabídku však nelze vyloučit příležitostný výskyt užovky obojkové (*Natrix natrix*), která může předmětným úsekem potoka migrovat a využívat jej jako loviště.

Savci

V zájmovém úseku aktuálně nejsou vhodné podmínky, které by vyhovovaly nárokům savců vázaných na vodní prostředí ke stavbě nor nebo krátkodobých úkrytů, a mohly být posuzované záměrem negativně dotčeny. Migrace bobra evropského (*Castor fiber*) a vydry říční (*Lutra lutra*) korytem Černého potoka se předpokládá.

Z výsledku zoologického průzkumu vyplynulo, že zájmový úsek Černého potoka je trvale obýván jedním zvláště chráněným druhem mihulovců, a to mihulí potoční, která je legislativně zařazena mezi kriticky ohrožené druhy a jednoho druhu ryby, kterým je střevele potoční, náležející mezi ohrožené druhy fauny ČR.

6. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY ZÁMĚRU NA DOTČENOU BIOCENÓZU

Podle předložené dokumentace je zřejmé, že realizace záměru bude probíhat přímo v průtočném profilu vodního koryta a všichni přítomní živočichové tak budou vystaveni bezprostřednímu fyzickému ohrožení.

Na základě zkušeností s charakterem zásahu, který je popsán v dokumentaci, je zřejmé, že zemní práce ve dně koryta budou zdrojem zákalu vody pod dolním okrajem pracoviště. Je však předpoklad, že jeho dopad na ryby a ostatní hydrobionty by měl být, při předpokládané době prací (*řádově dny*), méně nevýznamný.

7. NÁVRH OPATŘENÍ K MINIMALIZACI NEGATIVNÍCH VLIVŮ ZÁMĚRU NA CHRÁNĚNÉ ZÁJMY

Záchranný odlov ryb

V daném případě je nutné kontaktovat rybářského hospodáře ČRS MO Bruntál (Pešek, tel. 737 329 475), který investorem plánovaný záchranný odlov ryb a jejich transfer bude organizovat. Transfer odlovených jedinců mihule i střevele je nutné provést do Černého potoka, nejlépe do míst nad parkem na úrovni areálu nové cyklostezky, kde je dostatek vhodných biotopů pro oba druhy.

Termín provádění prací

S ohledem na výsledky průzkumu doporučuji, aby zemní práce v korytě toku probíhaly mimo období rozmnožování a rané fáze vývoje larev obou zvláště chráněných druhů, což v daném případě znamená v termínu od 1. 8. - 15. 3. S ohledem na fakt, že zásah se ve skutečnosti bude dotýkat převážně jen pravého břehu, bylo by možné vodu převádět levou půlkou koryta, nebo mobilním potrubím a práci provádět v jímce. V tomto případě by pak práce mohly probíhat nezávisle na ročním období.

Technologická opatření

Jelikož výustní objekt nezasahuje přímo do dna toku a koryto je v navazující části dostatečně opevněno, doporučuji, aby v daném profilu byla dlažbou opevněna pouze nezbytná část pravého břehu tak, že nad patou opevnění bude provedena dlažba do betonu navazující na současnou kamennou rovinu a dno bude ponecháno jako rostlý sediment.

8. ZÁVĚR

V lokalitě předpokládaného stavebního zásahu do vodního prostředí při úpravě koryta Černého potoka v souvislosti s vybudováním výustního objektu dešťové kanalizace, byla zjištěna přítomnost dvou zvláště chráněných druhů fauny, a to mihule potoční a střevle potoční, jejichž jedinci budou realizací záměru reálně fyzicky ohroženi a bude částečně dotčen biotop jejich výskytu.

Z tohoto důvodu bude nutné, aby před zahájením stavby investor požádal příslušný orgán ochrany přírody a krajiny, zde Krajský úřad MSK, o výjimku ze zákazu podle § 50 zákona č. 114/1992 Sb. pro mihuli potoční a střevli potoční. Konkrétně o výjimku ze zákazu je rušit, zraňovat a poškozovat její biotop (užívaná sídla).

V případě, že realizace záměru bude probíhat v souladu s navrženými opatřeními k minimalizaci dopadu stavby na chráněné zájmy ochrany přírody, lze očekávat, že zásah do vodního prostředí koryta Černého potoka v dané lokalitě bude z biologického i ekologického hlediska akceptovatelný, bez přímého konfliktu s chráněnými zájmy ochrany přírody a krajiny.

V Ostravici 14. 9. 2020

Bohumír Lojkásek

Doc. RNDr. Bohumír LOJKÁSEK, CSc.
vodní ekosystémy
zoologie obratlovců, ichtyologie
Korunní 74
709 00 Ostrava - Mariánské Hory
IČO: 649 82 050 5